

UCHWAŁA NR 6785/23
ZARZĄDU WOJEWÓDZTWA ŚWIĘTOKRZYSKIEGO
Z DNIA 21 MARCA 2023 ROKU

W SPRAWIE:

wydania opinii dotyczącej sposobu uwzględnienia w projekcie dokumentu Strategii Rozwoju Obszaru Strategicznej Interwencji Świętokrzyskie Uzdrawiska na lata 2022-2027 ustaleń i rekomendacji w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w województwie

NA PODSTAWIE:

art. 10g ust. 5 i 6 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2023 r. poz. 40), art. 11 ust. 1c pkt 5 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie województwa (Dz. U. z 2022 r. poz. 2094), art. 31 ust. 2 ustawy z dnia 15 lipca 2020 r. o zmianie ustawy o zasadach prowadzenia polityki rozwoju oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2020 r. poz. 1378, z późn. zm.) oraz art. 39 ust. 3 z dnia 27 marca 2003 r. ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2022 r. poz. 503, z późn. zm.) uchwała się, co następuje:

§ 1

Przyjmuje się opinię do projektu dokumentu *Strategii Rozwoju Obszaru Strategicznej Interwencji Świętokrzyskie Uzdrawiska na lata 2022–2027* w odniesieniu do sposobu uwzględnienia ustaleń i rekomendacji w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w województwie określonych w *Strategii Rozwoju Województwa Świętokrzyskiego 2030+*, przyjętej uchwałą Nr XXX/406/21 Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego z dnia 29 marca 2021 r. oraz w związku z *Planem zagospodarowania przestrzennego województwa świętokrzyskiego*, przyjętym uchwałą Nr XLVII/833/14 Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego z dnia 22 września 2014 r. (Dz. Urz. Woj. Święt. poz. 2870).

§ 2

Opinia, o której mowa w § 1, stanowi załącznik do niniejszej uchwały.

§ 3

Wykonanie uchwały powierza się Dyrektorowi Departamentu Inwestycji i Rozwoju Urzędu Marszałkowskiego Województwa Świętokrzyskiego w Kielcach.

§ 4

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

**WICEMARSZAŁEK
WOJEWÓDZTWA ŚWIĘTOKRZYSKIEGO**

MAREK BOGUSŁAWSKI
(dokument podpisano elektronicznie)

Załącznik do uchwały nr 6785/23
Zarządu Województwa Świętokrzyskiego
z dnia 21 marca 2023 roku

OPINIA
ZARZĄDU WOJEWÓDZTWA ŚWIĘTOKRZYSKIEGO
dotycząca sposobu uwzględnienia w projekcie dokumentu
dokumentu *Strategii Rozwoju Obszaru Strategicznej Interwencji Świętokrzyskie*
***Uzdrowiska na lata 2022–2027* ustaleń i rekomendacji w zakresie kształtowania**
i prowadzenia polityki przestrzennej w województwie

Na podstawie art. 10g ust. 5 i 6 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2023 r. poz. 40) Zarząd Województwa Świętokrzyskiego, po analizie projektu dokumentu *Strategii Rozwoju Obszaru Strategicznej Interwencji Świętokrzyskie Uzdrowiska na lata 2022–2027* **pozytywnie opiniuje projekt dokumentu w zakresie sposobu uwzględnienia w ww. projekcie dokumentu ustaleń i rekomendacji odnoszących się do kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w województwie** określonych w *Strategii Rozwoju Województwa Świętokrzyskiego 2030+* i *Planie Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Świętokrzyskiego*.

Uzasadnienie

Zgodnie z art. 10g ust. 5 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym, projekt strategii rozwoju ponadlokalnego jest przedkładany Zarządowi Województwa w celu wydania opinii dotyczącej sposobu uwzględnienia ustaleń i rekomendacji w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w województwie określonych w strategii rozwoju województwa. Natomiast zgodnie z art. 10g ust. 6 ustawy o samorządzie gminnym Zarząd Województwa wydaje ww. opinię w terminie 30 dni od dnia otrzymania projektu strategii rozwoju ponadlokalnego. Wniosek Miasta i Gminy Busko Zdrój wpłynął do Urzędu Marszałkowskiego Województwa Świętokrzyskiego w dniu 27 lutego 2023 r.

W pierwszej kolejności należy wskazać, że *Strategia Rozwoju Województwa Świętokrzyskiego 2030+* przyjęta uchwałą nr XXX/406/21 Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego z dnia 29 marca 2021 r. nie zawiera ustaleń oraz rekomendacji w zakresie kształtowania i prowadzenia

polityki przestrzennej w województwie, gdyż obowiązek ich zamieszczenia został ustanowiony na mocy art. 5 pkt 1 lit. b ustawy z dnia 15 lipca 2020 r. o zmianie ustawy o zasadach prowadzenia polityki rozwoju oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 1378, z późn. zm.), zwanej dalej „ustawą zmieniającą”, która weszła w życie z dniem 13 listopada 2020 r.

Zgodnie z art. 31 ust. 2 ustawy zmieniającej, jeśli uchwała Sejmiku Województwa określająca zasady, tryb i harmonogram opracowania strategii rozwoju województwa, została podjęta przed dniem wejścia w życie ustawy zmieniającej, do sporządzenia strategii rozwoju województwa stosuje się przepisy dotychczasowe. Oznacza to, że taka strategia nie będzie zawierać ustaleń i rekomendacji, o których mowa w aktualnie obowiązującym art. 11 ust. 1c pkt 5 ustawy o samorządzie województwa. Z taką sytuacją mamy do czynienia w przypadku *Strategii Rozwoju Województwa Świętokrzyskiego 2030+*.

Obecnie cele, zasady i kierunki wojewódzkiej polityki przestrzennej określa *Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Świętokrzyskiego*, przyjęty uchwałą nr XLVII/833/14 Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego z dnia 22 września 2014 r. (Dz. Urz. Woj. Św. poz. 2870). Powyższy dokument wraz ze *Strategią Rozwoju Województwa Świętokrzyskiego 2030+* stanowi podstawę zintegrowanego systemu zarządzania województwem, łączącego instrumenty gospodarki przestrzennej z instrumentami rozwoju społeczno-gospodarczego. Powiązanie Strategii z PZP WŚ określone w art. 39 ust. 3 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2022 r. poz. 503, z późn. zm.) pozwala wydać opinię w przedmiotowej sprawie.

Analiza rozwiązań przyjętych w projekcie dokumentu *Strategii Rozwoju Obszaru Strategicznej Interwencji Świętokrzyskie Uzdrowiska na lata 2022–2027*, dotyczących ustaleń i rekomendacji w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej wykazała, że są one generalnie zgodne z ustaleniami Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Świętokrzyskiego.

Jednocześnie, analiza przekazanego projektu dokumentu *Strategii Rozwoju Obszaru Strategicznej Interwencji Świętokrzyskie Uzdrowiska na lata 2022–2027* wskazuje, że jest on spójny ze *Strategią Rozwoju Województwa Świętokrzyskiego 2030+* w zakresie uwzględnienia w ww. dokumencie celów strategicznych w wymiarze społecznym i gospodarczym, o których mowa w art. 11 ust. 1c pkt 1 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie województwa oraz obszarów strategicznej interwencji (art. 11 ust. 1c pkt 6 i 7 wskazanej regulacji).

Cel strategiczny 1: Zwiększenie konkurencyjności i innowacyjności gospodarczej obszaru jest spójny z celami strategicznymi SRWŚ 2030+: 1. Inteligentna gospodarka i aktywni ludzie, 3. Wspólnota i bezpieczna przestrzeń, które łączą ludzi, 4. Sprawne zarządzanie regionem.

Cel strategiczny 2: Poprawa jakości i ochrona środowiska przyrodniczego jest spójny z celami strategicznymi SRWŚ 2030+: 2. Przyjazny dla środowiska i czysty region, 4. Sprawne zarządzanie regionem.

Ponadto, projekt *Strategii Rozwoju Obszaru Strategicznej Interwencji Świętokrzyskie Uzdrawiska na lata 2022–2027* uwzględnia zapisy dotyczące Obszarów Strategicznej Interwencji (OSI) zidentyfikowanych w *Strategii Rozwoju Województwa Świętokrzyskiego 2030+*.

Niezależnie od powyższej pozytywnej opinii dla projektu dokumentu *Strategii Rozwoju Obszaru Strategicznej Interwencji Świętokrzyskie Uzdrawiska na lata 2022–2027*, Zarząd Województwa Świętokrzyskiego zwraca uwagę na potrzebę wprowadzenia pewnych korekt i uzupełnień zapisów, o czym mowa poniżej:

W projekcie Strategii, w diagnozie, w miejscu gdzie pisze się o wysokich wskaźnikach dotyczących budownictwa na terenie OSI i zainteresowaniu osiedlaniem się ludności ze Śląska należałoby zwrócić uwagę na potrzebę przygotowania atrakcyjnych terenów pod zabudowę, zgodnie z zapotrzebowaniem, wyposażonych w infrastrukturę komunikacyjną, techniczną z łatwym dostępem do podstawowych usług.

Warto wzmocnić nacisk na wykorzystanie walorów krajobrazowych gmin m.in. poprzez wyznaczenie punktów widokowych oraz prowadzących do nich szlaków komunikacyjnych, w tym pieszych i rowerowych.

W diagnozie sytuacji przestrzennej należałoby ująć m.in. takie elementy jak: charakterystykę zabudowy (czy zabudowa jest skoncentrowana czy rozproszona), ład/chaos przestrzenny, ewentualne konflikty w zagospodarowaniu przestrzennym itp. (częściowo tematyka ta została poruszona w dalszej części projektu Strategii w rozdziale 4.1. - *Uwarunkowania przestrzenno-funkcjonalne obszaru*).

W Tabeli 4 - *Drzewo celów w Środkach* w zapisie - *Tworzenie warunków do osiedlania się nowych mieszkańców*; sugerujemy dodać słowo atrakcyjnych - *Tworzenie atrakcyjnych warunków do osiedlania się nowych mieszkańców* oraz proponujemy dodać dodatkowy zapis – Kształtowanie harmonijnej, dostępnej przestrzeni.

W Tabeli 5 - *Plan operacyjny* w celu strategicznym - *Poprawa jakości i ochrona środowiska przyrodniczego*, sugerujemy dodać słowo przestrzeni, tak aby nadać brzmienie: Poprawa jakości przestrzeni i ochrona środowiska przyrodniczego, natomiast w celu szczegółowym - *Stworzenie atrakcyjnych warunków zamieszkania w Działaniach priorytetowych* sugerujemy dodać – zadbana i harmonijnie ukształtowana, spójna przestrzeń zaś w zadaniach – opracowanie dokumentów planistycznych, mających na celu ukształtowanie ładu przestrzennego.

Wątpliwości budzi zamieszczony w projekcie Strategii zapis: „*Przestrzeń publiczna jest przedłużeniem przestrzeni prywatnej, którą stanowią ogrody, domy, podwórka, dlatego też musi ona bazować na kompromisie między jednostkami administracji publicznej, a społecznością*”, sugerujemy go ponownie przeanalizować i ewentualnie przeredagować.

Z uwagi na wagę zagadnień związanych z ochroną powietrza atmosferycznego i ograniczeniem niskiej emisji na obszarach uzdrowiskowych, co zostało podkreślone w opiniowanym dokumencie, należałoby w projekcie Strategii uwzględnić również zapisy uchwalonego przez Sejmik Województwa Świętokrzyskiego *Programu ochrony powietrza dla województwa świętokrzyskiego wraz z planem działań krótkoterminowych* - Uchwała nr XXII/291/20 z dnia 29 czerwca 2020 r.

Ponadto, na obszarze województwa świętokrzyskiego obowiązuje uchwała antysmogowa, będąca aktem prawa miejscowego — *Uchwała nr XXII/292/20 Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego z dnia 29 czerwca 2020 r. w sprawie wprowadzenia na obszarze województwa świętokrzyskiego ograniczeń i zakazów w zakresie eksploatacji instalacji, w których następuje spalanie paliw*. Uchwała ta określa wymagania dla instalacji i paliw dopuszczonych do stosowania we wszystkich gminach położonych w granicach administracyjnych województwa świętokrzyskiego.

Na stronie 126 projektu dokumentu zamieszczono zapisy dotyczące eksploatacji surowców węglanowych na terenie gminy Pińczów, na temat ich wyjątkowych zasobów i wielkiego wydobycia. Nie jest to prawda. Na terenie gminy Pińczów znajdują się cztery, nieduże złoża wapieni, z czego eksploatowane jest okresowo tylko jedno - Pińczów. Eksploatuje się tu w niewielkich ilościach bloczny wapień o wyjątkowych właściwościach, wykorzystywany między innymi jako materiał rzeźbiarski (tzw. *pińczak*). Natomiast węglany wykorzystywane w przemyśle wapienniczym, hutniczym, cementowym itd. pozyskiwane są w zupełnie innej części województwa. Należy to skorygować.

Jeśli chodzi o złoża gipsu to również w projekcie Strategii wkradły się nieścisłości. Obecnie eksploatowane są dwa złoża. Oprócz wymienionego w dokumencie złoża – Leszcze, na terenie gminy Pińczów gips wydobywa się także ze złoża - Borków-Chwałowice (eksploatuje się tu znacznie więcej kopaliny niż ze złoża Leszcze). I można tu zacytować to, co mylnie napisano o węglanach, że występujące i wykorzystywane tu gipsy to wyjątkowe zasoby i znaczne wydobycie, nie tylko w skali województwa, ale także w skali całej Polski.

Informacje dotyczące eksploatowanych złóż wód mineralnych też nie są ściśle, a skoro projekt Strategii dotyczy głównie uzdrowisk, które działają w oparciu o te zasoby, warto by precyzyjnie opisać udokumentowane złoża. Na terenie czterech gmin objętych projektem dokumentu, wykorzystuje się wody z 9 złóż: Busko II, Busko Północ, Cudzynowice, Dobrowoda I, Konstantynów, Las Winiarski, Piestrzec, Solec - Zdrój i Wełnin.

Na str.127 projektu zamieszczono mapę południowej części województwa. Mapa ta jednak była aktualna ponad dziesięć lat temu, a obecnie, zwłaszcza jeśli chodzi o złoża wód mineralnych, zupełnie nie obrazuje aktualnego stanu udokumentowanych złóż.

Wiele uwagi w projekcie Strategii poświęcono takim zagrożeniom jak ryzyko powodzi i susza rolnicza. Problematyka zagrożeń, zgodnie z zaleceniami Ministerstwa Funduszy i Polityki Regionalnej, powinna zawierać także informacje o ryzyku występowania osuwisk. Według projektu SOPO (I-etap realizacji) na terenie tych czterech gmin, zwłaszcza w gminie Kazimierza Wielka i w południowej części gminy Pińczów, występują obszary predysponowane do ruchów masowych. Na omawianym obszarze zlokalizowane jest też 13 osuwisk zarejestrowanych. Należałoby uzupełnić tą problematykę.

W opiniowanym dokumencie należy uwzględnić nowe *Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 4 listopada 2022 r. w sprawie Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły*, które zostało ogłoszone w Dzienniku Ustaw 16 lutego 2023 r. (Dz.U. 2023 r., poz. 300) i weszło w życie z dniem następującym po dniu ogłoszenia (17 lutego 2023 r.). Ponadto należy mieć na uwadze, że 23 marca 2023 r. wejdzie w życie *Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 18 października 2022 r. w sprawie przyjęcia Planu zarządzania ryzykiem powodziowym dla obszaru dorzecza Wisły*, które zostało ogłoszone w Dzienniku Ustaw 23 grudnia 2022 r. (Dz.U. 2022 r., poz. 2739).

Zgodnie z art. 315 oraz 326 ustawy Prawo Wodne (t.j. Dz.U. z 2022 r., poz. 2625), ww. akty prawne należy uwzględnić m.in. w strategii rozwoju gminy oraz strategii rozwoju ponadlokalnego.

W projekcie Strategii nie zawarto informacji dotyczących klastrów. Warto więc uzupełnić ten projekt, podkreślając fakt, że na tym obszarze funkcjonują klastry uzdrowiskowe, przyciągające do regionu nowe firmy i wykwalifikowane kadry. Należą do nich: „Świętokrzyski Trójkąt Uzdrowiskowy”, w którym zrzeszone są: Busko – Zdrój, Solec – Zdrój oraz Kazimierza Wielka; „Innowacyjny Klaster Zdrowie i Turystyka”; „Uzdrowiska – Perły Polski Wschodniej” oraz „Uzdrowiska Świętokrzyskie”.

Proponuje się rozważenie następujących korekt w tekście projektu Strategii:

- na str. 13. „Szanse” „5. Wzrost średniej długości życia;”

W tekście Strategii proponuje się korektę zapisu mówiącego o wydłużaniu się przeciętnego trwania życia mieszkańców, ponieważ z danych GUS wynika, że następuje spadek długości trwania życia zarówno kobiet, jak i mężczyzn. Wynika to m.in. z faktu panującej pandemii COVID-19, która spowodowała znaczny wzrost liczby zgonów z powodu zachorowania na tę chorobę, głównie osób starszych. Należałoby więc dopisać w „Zagrożeniach” – spadek średniej długości życia.

Ponadto, następuje tendencja wzrostu udziału grupy osób w wieku poprodukcyjnym w ogólnej liczbie mieszkańców.

- na str. 16.

„Jedynie w Gminie Solec-Zdrój odnotowano dodatni przyrost naturalny, który jest wyższy niż średnia dla województwa świętokrzyskiego i Polski.”

Należy podkreślić, że w gminie Solec-Zdrój, jedynie w 2019 roku przyrost naturalny był dodatni, natomiast w ostatnich 5-ciu latach był ujemny, tak, jak w pozostałych gminach. Dodatkowo, w latach 2020-2021 w gminie Solec-Zdrój odnotowano przewagę zgonów nad urodzeniami, co miało wpływ na utrzymanie tendencji do ujemnego przyrostu naturalnego ludności.

- na str. od 39 do 75.

Proponuje się skorygować dane dotyczące liczby ludności wg GUS za 2021 r. w Tabelach od nr 6 do nr 19. Według danych BDL/GUS na koniec 2021 roku na obszarze objętym projektem Strategii mieszkało ogółem 71 069 osób.

„Tabela 6 Projekt strategiczny nr 1”

Grupa docelowa – mieszkańcy OSI ŚU (dane według GUS na 2021 r.)	Kobiety: ~~37 489~~ <u>36 609</u>	Mężczyźni: ~~35 202~~ <u>34 460</u>	Razem: ~~72 691~~ <u>71 069</u>
--	---	---	---

Wydaje się ponadto, że projekt Strategii powinien w większym stopniu odnosić się do potrzeb w zakresie rozwoju transportu zbiorowego. Wskazaną w nim konieczność poprawy dostępu mieszkańców do szeroko rozumianych usług publicznych należy bowiem rozumieć nie tylko jako budowę czy rozbudowę obiektów tego typu (zdrowia, kultury, sportu, edukacji czy administracji), ale również zapewnienie ich odpowiedniego skomunikowania, obejmującego nie tylko transport indywidualny, ale również transport zbiorowy, jak również, co powoli staje się oczywistością, transport pieszy i rowerowy (chodniki i ścieżki rowerowe). W przypadku obszaru o charakterze uzdrowiskowym, sprawny transport zbiorowy nabiera bardzo istotnego znaczenia z punktu widzenia osób najbardziej zagrożonych wykluczeniem komunikacyjnym czyli osób starszych oraz z ograniczoną mobilnością. Dlatego przy rozpatrywaniu sposobów na poprawę dostępności do usług publicznych niezbędnym elementem poprawy tej dostępności powinien być rozwój usług transportu zbiorowego.